

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/320
KARAR NO : 2021/370
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davacının davalı oda nezdinde genel sekreter olarak fiilen çalıştığı günler karılığın ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının tahsiline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın DAR YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N.K.
Vekilleri : Av. B.E., Av. .Ç.A. Av. T.K.
Davalı : Gemerek Ziraat Odası Başkanlığı
Vekili : Av. R.A.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili davacının davalı iyerinde 15/03/2004 - 10/04/2019 tarihleri arasında genel sekreter olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin davacı tarafından haklı olarak fesih edildiğini belirterek, hesaplanacak kıdem tazminatı ile diğer işçi alacaklarına en yüksek mevduat faizi ile birlikte hükmedilmesi istemiyle adli yargıda dava açmıştır.

II. UYU MAZLI ALAK NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Gemerek Asliye Hukuk Mahkemesinin, 04/02/2020 tarih ve E.2019/56, K.2020/19 sayılı ile "*dari Yargının görevli olması nedeniyle davanın dava artı yokluğundan usulden reddine*" dair verdiği karar istinaf edilmiştir.

3. Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi, 19/11/2020 tarihli, E.2020/1118, K:2020/11141 sayılı kararıyla "*...davacının 15/03/2014 - 18/03/2019 tarihleri arasında davalı oda başkanlığında genel sekreter olarak çalıştığı, görevine son verilirken izne çıkarıldığı ve davacı tarafından 10.04.2019 tarihli ihtarnâme ile fesih yapıldığı anlaşılmıştır. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 2016/7651 - 15328 E - K sayılı ilamında belirtilen gerekçeler doğrultusunda iş mahkemesi görevli olduğu undan ilk derece mahkemesince verilen görevsizlik kararı doğru değildir*" gerekçesiyle "*Gemerek Asliye () Hukuk Mahkemesinin 04.02.2020 tarih ve 2019/56 Esas - 2020/19 Karar sayılı kararının kaldırılmasına*" hükmederek dosyayı mahalline iade etmiştir.

4. Davalı Ziraat Odası Başkanlığı vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde; uyu mazlının çözüm ve görüşünde idari yargının görevli olduğu görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

5. **Gemerek Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2020/130 sayılı dosyada 17/03/2021 tarihli ara kararıyla "BAM kaldırma kararı göz önüne alınarak davalı vekilinin görev itirazının reddine"** karar vermiştir.

6. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlının çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlının Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başkanlığı Talebi

7. Davayı Ba savcısı, "davacının kıdem aylığı ve diğer alacaklarına ilişkin istemlerinin gerek davacının kamu görevlisi statüsünde bulunması nedeniyle gerekse işe girişi tarihi esas alınarak suretiyle yargısal denetiminin idari yargı yerlerinde yapılması gerektiği" görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"...1.6.2004 tarih ve 25479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 73. maddesinde, oda, borsa, birlik ve bunların kurdukları tekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümlerinde 4857 sayılı Kanununa tabi olacakları; aynı Kanunun Geçici 12. maddesinde de, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurdukları tekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağı hükme bağlanmıştır.

6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 12/c bendinde; "Oda genel sekreterinin dışında odada çalıştırılacak personeli atamak, ücretlerini tespit etmek ve gerektiğinde görevine son vermek" oda yönetim kurulunun görevleri arasında sayılmış, aynı Kanunun 'Oda Genel Sekreteri' başlıklı 15. maddesinin 1. fıkrasında ise oda genel sekreterinin en az fakülte veya yüksek okul mezunları arasından yönetim kurulunca seçilerek oda meclisince atanacağı hüküm altına alınmıştır.

Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi'nin 45. maddesinde, Ziraat odalarında ve Ziraat Odaları Birliği'nde çalıştırılacak kimselerin memurlar ve hizmetliler olmak üzere iki sınıfa ayrıldıkları belirtilmiş, Ziraat Odaları Personel Yönetmeli'nin "Atama yetkisi" başlıklı 13. maddesinde, "Odalarda memur ve hizmetli kadrolarına atama yetkisi Yönetim Kurulu'nundur. Yönetim Kurulu bu yetkisini devredemez. Oda genel sekreteri veya Genel Sekreter Vekili, Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine Meclis tarafından atanır. Genel Sekreter dışındaki Oda personeli Yönetim Kurulu kararı ile atanır. Görevden alınmada da aynı usul uygulanır." hükmü; "Oda personelinin unvanları" başlıklı 51. maddesinde "Odalarda a) idari kadro unvanları geçerlidir:

- a) Memur kadrolarında; ...Genel Sekreter Yardımcısı, Genel Sekreter
 - b) Hizmetli kadrolarında; Hizmetli, oför, Güvenlik Görevlisi v.b."
- hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Oda ile 10/02/2004 tarihinde yaptığı idari nitelikteki hizmet sözleşmesi ile işe başlayan ve oda genel sekreterliği görevini yürüten davacının, 10/04/2019 tarihinde haklı sebeplerle sözleşmesini feshettiği, Oda Meclisinin 16/04/2019 günlü toplantısında davacının haklı fesih halinin bulunmadığından bahisle dilekçesinin istifa olarak kabul edilerek, idari hizmet sözleşmesinin sonlandırıldığı, davacının kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının ödenmesi istemiyle adli yargıda dava açtığı anlaşılmaktadır.

Kuruluş amaçları kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmeti olup, özel hukuk tüzelki ilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan ve tek taraflı ilişkilerle, yeni hukuki durum yarattıkları için personeli de kamu hukukuna tabi olan oda, borsa ve birliklerin kamu hizmeti görmek amacıyla personeliyle aralarında yaptıkları sözleşmeler idari sözleşmeler niteliğinde olduğundan, bu sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözüm yerinin de idari yargı yeri olduğu kuşuzdur"

8. Benzer dosyalardaki görüşü bilindiğinden, ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının görüşü alınmamıştır.

III. LG L HUKUK

9. Anayasa'nın 128. maddesinde, "Devletin, kamu iktisadi teebbüsleri ve diğer kamu tüzelki ilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" ve 135. maddesinde, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini

kolayla tırmak, mesle in genel menfaatlere uygun olarak geli mesini sa lamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ili kilerinde dürüstlü ü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel ki ilikleridir" denilmi tir.

10. 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birli i ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 73. maddesinde, *"oda, borsa, birlik ve bunların kurdu u te ekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dı nda 4857 sayılı Kanununa tabi olacakları" aynı Kanun'un Geçici 12. maddesinde de, "bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurdu u te ekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunaca ı" hükme ba lanmı tir.*

11. 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birli i Kanunu'nun 1. maddesi öyledir:

"Ziraat odaları, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin mü terek ihtiyaçlarını kar ılamak, meslekî faaliyetlerini kolayla tırmak, çiftçilik mesle inin genel menfaatlere uygun olarak geli mesini sa lamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ili kilerinde dürüstlü ü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplin ve ahlâkını kollayıp gözetmek, çiftçilikle i tıgal edenlerin meslekî hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel ki ili e sahip kamu kurumu niteli inde meslek kurulu larıdır"

12. Aynı Kanun'un 15. maddesi ise öyledir:

"Oda genel sekreteri, en az fakülte veya yüksek okul mezunları arasında yönetim kurulunca seçilerek oda meclisince atanır. Zorunlu hallerde lise mezunları vekil olarak atanabilir. Bu istihdamla ilgili usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir"

13. Aynı Kanun'un 38. maddesi ise u ekilde düzenlenmi tir:

"Birlik ve odalarda istihdam edilenlerin i e alınma, çalı tırılma, sicil, atanma, yükselme, nakil, i ten ayrılma ve çıkarılma, disiplin i lemleri, aylık ücret ve di er tüm özlük hakları ile i ten ayrılanlara ödenecek tazminatların usul ve esasları yönetmelikte gösterilir"

14. Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birli i Nizamnamesi' nin 45.maddesinde *"Ziraat Odalarında ve Ziraat Odaları Birli inde çalı tırılacak kimselerin memurlar ve hizmetliler olarak iki sınıfa ayrıldı nı" düzenlenmi , 54.maddesinde "çalı anların i ten çıkarılma sebepleri" maddeler halinde belirtilmi tir.*

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

15. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Danı tay Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan görev uyu mazlı nın esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

17. Dava, davalı Ziraat Odasında genel sekreter iken, kendi iste i ile görevinden ayrılan davacının hak etti ini ileri sürdü ü kıdem tazminatı ve di er alacaklarının tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmı tır.

18. Yukarıda alıntılanan mevzuat hükümleri ve dava birlikte de erlendirildi inde, davalının kamu kurumu niteli i ile davacının memur (kamu görevlisi) sıfatı tartı masızdır. Her ne kadar 5174 sayılı Kanun'un 73.maddesi oda, borsa, birlik ve bunların kurdu u te ekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanun'da yer alan hükümler di nda 4857 sayılı Kanunu'na tabi olacaklarını hükme ba lamı sa da, aynı Kanun'un geçici 12.maddesi ise Kanun'un yürürlü e girdi i tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurdu u te ekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunaca ını düzenlemi tir. Bu ba lamda Davacının göreve ba lama (sözle me) tarihi 10/02/2004 iken anılan Kanun'un yürürlü e giri tarihi ise 01/06/2004 tür. Yani davacının sözle me tarihindeki mevcut memur statüsünün fesih tarihine kadar devam etmesi Kanun'un amir hükmüdür. Tüm bu sebeplerle açılan davanın görüm ve çözümünde, davacının statüsü ve davalıların niteli i gözetildi inde, idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danı tay Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile Gemerek Asliye Hukuk () Mahkemesince verilen 17/03/2021 tarihli ve E.2020/130 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Danı tay Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile Gemerek Asliye Hukuk () Mahkemesince verilen 17/03/2021 tarihli ve E.2020/130 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN